

Infant Mental Health - IMH

De eerste 1000 dagen en de cruciale rol van de eerste lijn

Wat is IMH?

Infant

Jonge kinderen staan centraal maar ook de **context** waarin ze opgroeien: kinderen bestaan niet los van hun ouders en opvoeders.

Mental Health

Gaat over **geestelijke gezondheid**: het relationeel en emotioneel welzijn van jonge kinderen en hun ouders.

Hoe ouders zich voelen beïnvloedt het welzijn van hun kinderen en omgekeerd.

Dus altijd ook stuk van de ouder en wat ouder nodig heeft om een goede zorgfiguur te kunnen zijn.

- Verschuiving van terminologie IMH (Infant Mental Health) naar **PIMH** (Perinatal Infant Mental Health)
- IMH visie is wetenschappelijk en klinisch onderbouwd met aandacht voor de **integratie** van **biologische en omgevingsfactoren** (ontwikkelingspsychologie en – pathologie, genetica en neurowetenschappen, psychotherapie)
- Vertalen van wetenschappelijke kennis naar preventie, interventie en behandeling
- IMH vraagt om **contextueel denken**

Belangrijke principes binnen de IMH – visie

- De eerste levensjaren zijn cruciaal voor de ontwikkeling van de hersenen en voor een gezonde (emotionele) ontwikkeling van het jonge kind
- De ontwikkeling van het kind wordt altijd bekeken in relatie tot de ouder/verzorger en omgeving
- Sensitiviteit en afstemming als leidraad, zowel in de ouder-kindinteractie als in de werkrelatie tussen de hulpverlener en ouder

Eerste 1000 dagen: a window of opportunity

- Nooit zullen we nog zo snel groeien, ontwikkelen en leren als in de periode van onze vroege kindertijd vanaf conceptie
- Impact van de omgeving is enorm en deze heeft een belangrijke invloed op de hersenontwikkeling
- Zeer belangrijke en hoopvolle eerste periode, maar waarin het kind ook het **meest kwetsbaar** is

Sensitiviteit en responsiviteit

- Een ouder reageert **sensitief** wanneer deze gevoelig is voor de signalen die het kind geeft, door goed te kijken en te proberen begrijpen wat het kind bedoelt.
Responsiviteit gaat over snel en gepast reageren op deze signalen.
- In sensitieve en responsieve interacties met de ouder of zorgfiguur wordt de hersenontwikkeling gestimuleerd en hebben kinderen meer kans om op te groeien tot fysiek, emotioneel en sociaal gezonde volwassenen

Werken vanuit Infant Mental Health-visie

[Stream Door De Oren Van Een Kind - Aflevering 1 - Infant Mental Health van Opgroeien | Luister gratis online op SoundCloud](#)

Werken vanuit Infant Mental Health-visie

Drie focusgebieden:

- * de geestelijke gezondheid van ouders in de perinatale periode
- * de ouder-kind band en kwaliteit hechtingsrelaties en het opvoedingsklimaat
- * de ontwikkeling en het emotioneel welbevinden van het jonge kind

ouders

- Beleving van het ouderschap : onzekerheden, angsten, wat loopt er goed, wat loopt er minder goed,....
- Verschuiving van de posities in een gezin : broer, zus, andere rol als ouder
- Stilstaan bij eigen opvoeding van de ouder, eigen levensgeschiedenis
- Rekening houdend met psychische kwetsbaarheden bij de ouders (ouders met psychische problematiek), eventuele trauma's
- Mentalisatiecapaciteit van de ouder stimuleren
- ...

KIND: baby, peuter, kleuter

- Observeren van de ontwikkeling van de baby, peuter, kleuter op verschillende terreinen : sociaal, motorisch, taal, cognitie,....
- Temperament van dit kind, globale gevoelsdemonstratie: blij, boos, verdrietig, hulpeloos,....
- Invloed van ziektes, trauma, moeilijke geboorte, prematuriteit
- Eventuele (vermoeden van) ontwikkelingsstoornis
- ...

RELATIE OUDER-KIND

- Aandacht voor co-regulerende processen tussen ouder-en-kind
- Sensitief-responsieve afstemming
- Good enough parenting of problematisch
- Kijken naar gehechtheid
- Oog hebben voor transgenerationele thema's
- ...

Werken vanuit Infant Mental Health-visie

Vanuit de IMH-visie wordt er eerst een **analyse** gemaakt van de mogelijke factoren die een rol spelen bij de problematiek.

Wat heeft dit kindje in dit gezin op dit moment **nodig** om te kunnen ontwikkelen en groeien?

‘Port of entry’

Interventies:

- werken met de ouder(s)
- versterken van de band tussen ouder en kind - hechtingsgericht werken
- interveniëren op omgevingsfactoren
- werken op het niveau van het kind

Werken vanuit Infant Mental Health-visie

Het bevorderen van het **mentaliserend vermogen** van ouders en zorgfiguren staat hierin centraal.

Doel is het bevorderen van **veilige gehechtheid**, speelse en **emotionele verbinding**, en een **gezonde ontwikkeling**.

Ouders krijgen meer zelfvertrouwen en een positiever gevoel over ouderschap

BELANG VAN SAMENWERKING

- Heel veel overleg met de betrokken hulpverleners
- Eventueel nieuwe partners betrekken
- Verbreden van het netwerk via opvoedingsondersteuning, pleegzorg,....
- Volwassenenhulpverlening
- Medische opvolging van zwangerschap en geboorte (huisarts, gynaecoloog, vroedvrouw...)
- Medische opvolging van de baby (pediater, neonatologen)
- Dienstverlening van Kind en Gezin
- Kraamzorg
- Kinderopvang
- Ondersteuning van familie en vrienden
- Thuisbegeleidingsdienst
- Kleuterklas
- Therapeut/psychiater ouders

Wanneer verwijzen naar IMH ondersteuning of behandeling?

- Onrust of huilbaby's
- Regulatieproblemen, zoals moeite met eten, slapen, woedebuien, excessief huilen
- Separatieangst, gedragsproblemen,...
- Spanningen in de ouder-kind relatie die maar niet opgelost geraken
- Hechtingsproblemen
- Ouderlijke stress, trauma, angst of depressie
- ...

Belang van de eerstelijnszorgverlener binnen IMH

- **Vroegsignalering**

- Vaak eerste die contact heeft met het jonge kind en de ouders
- Door alert te zijn op signalen van stress, onrust of problemen in de ouder-kindrelatie kan er tijdig hulp zijn en kunnen grotere problemen vermeden worden

- **Een luisterend oor en vertrouwen**

- Ouders delen vaak hun zorgen eerst met een vertrouwde hulpverlener

Belang van de eerstelijnszorgverlener binnen IMH

- **Schakel naar verdere hulp**

- De eerstelijnszorgverlener biedt een veilig klimaat om te verwijzen naar gespecialiseerde hulp indien nodig
- Houdt contact met het gezin en de verschillende disciplines. Coördineert waar nodig.

- **Ondersteuning in de dagelijkse praktijk**

- Begeleiding bij basisvaardigheden (voeden, slapen, troosten) is belangrijk voor het oudervertrouwen
- Kleine interventies kunnen al grote impact hebben

Belang van de eerstelijnszorgverlener binnen IMH

- **Toegankelijk en laagdrempelig**
 - De eerstelijnszorgverlener is meestal laagdrempelig beschikbaar en werken dicht bij huis

Voorbeelden van aanmeldingen

Joren is een 2 jarige peuter die vaak driftbuien heeft. Zijn ouders maken zich zorgen. Hij luistert niet goed, vertoont heel druk gedrag en is steeds vaker boos. Zijn ouders kunnen hem op die momenten moeilijk kalmeren. Joren houdt niet van aanraking of knuffels. Hij is moeilijk aanspreekbaar. Joren speelt graag buiten en klimt graag op speeltuigen. Hij vindt het dan heel fijn om samen met mama of papa te spelen en te stoeien. Joren gaat niet naar de kribbe en blijft overdag thuis bij mama en papa.

Sofia is enkele weken oud. Kind en Gezin maakt zich zorgen om het gezin. Mama heeft een angstproblematiek en maakt zich veel zorgen om haar dochtertje. Ook de vroedvrouw die aan huis komt merkt op dat mama veel stress heeft en niet rust komt. Papa probeert bij te staan maar werkt veel. Sofia heeft nog twee broertjes van 5 jaar en 3 jaar oud. Het gezin heeft geen familie in België wonen en heeft weinig steunfiguren rond hen.

Theresa is 29 jaar oud en ongepland zwanger van haar eerste kindje. Theresa hecht veel waarde aan haar werk. Ze werkt al een lange tijd heel hard en is de laatste maanden op haar grenzen gebotst. Momenteel is ze thuis gezet door haar huisdokter. Theresa voelt zich daardoor somber en angstig.. Ze is nog niet klaar om haar oude leventje op te geven en weet niet goed of ze wel een band met dit kindje kan opbouwen.

Maya is mama van 3 kinderen. De jongste, Luca, is 6 maanden oud, huult veel en is vaak ziek. De bevalling van Luca was heel heftig voor beide ouders. Mama heeft veel fysieke klachten en voelt zich somber. Papa maakt zich zorgen om haar. Het gezin heeft veel stress.

CGG VBO Sterrebeek

- **Aanmelden?**

Telefonisch of per mail:

02 688 43 50,

sterrebeek@cgg-vbo.be

of

IMHConsultDruivenstreek@cgg-vbo.be

- **Baby, peuter-team Druivenstreek:**

CGG VBO Sterrebeek, Kerkdries 26

Team: Riene Bruffaerts (psychologe), Marijke Cornelis (psychologe), Annelies Crabbé (psychologe)

Meer weten...

- <https://perinet.be>
- <https://www.waimh-vlaanderen.be>
- <https://perinatalehulp.be>
- [Augeo Magazine 37 - Het jonge kind](#)
- Partnerkaart OverHoop-project: <https://elzdruivenstreek.be>

Nog vragen? ...